

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, dn. 20 lipca 2004 r.

36532

RPO-393877-VII/04/1.3

Pan
Marek Sadowski
Minister Sprawiedliwości
- Prokurator Generalny
WARSZAWA

Szanowny Panie Ministrze,

Pismem z dnia 25 maja 2004 r. wystąpiłem do Pana Ministra o podjęcie inicjatywy ustawodawczej mającej na celu taką nowelizację przepisów § 7 i § 8 w art. 115 Kodeksu karnego wykonawczego, która ograniczenie prawa osób pozbawionych wolności do intymności i poszanowania godności osobistej podczas badań lekarskich oraz udzielania innych świadczeń zdrowotnych zakreśli do przypadków uzasadnionych koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa i porządku w zakładzie karnym i areszcie śledczym.

W piśmie wskazałem, że zwłaszcza wprowadzona szeroko w zakładach karnych typu zamkniętego obligatoryjna obecność funkcjonariusza Służby Więziennej nie wykonującego zawodu medycznego podczas udzielania świadczeń zdrowotnych skazanemu (art. 115 § 7 Kkw), narusza prawo tego skazanego jako pacjenta do intymności i poszanowania jego godności. Przyjęte w Kodeksie uregulowanie jest bowiem sprzeczne z art. 19 ust. 1 pkt 4 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 91, poz. 408 z późn. zm.) oraz art. 36 ust. 1 ustawy o zawodzie lekarza (Dz.U. z 2002 r. Nr 21, poz. 204 z późn. zm.), a także może budzić wątpliwości na gruncie art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

W udzielonej na moje wystąpienie odpowiedzi z dnia 17 czerwca 2004 r. (1.dz. P.J.4021/34/04) Pan Minister nie podzielił wyrażonego przeze mnie stanowiska. Uważam

jednak, że tylko przez przeoczenie przyjął Pan zawarte w tej odpowiedzi stwierdzenie, iż „... określone w przepisie art. 31 ust. 3 Konstytucji warunki dopuszczalności ograniczeń w zakresie korzystania z wolności i praw odnoszą się wyłącznie do wolności i praw konstytucyjnych, nie zaś do wolności i praw gwarantowanych przez ustawę zwykłą, takich jak prawo pacjenta do intymności i poszanowania godności ...”.

W moim przekonaniu, prawo to gwarantowane jest nie tylko przez ustawę zwykłą, ale wynika wprost z treści art. 30, art. 40 oraz art. 41 ust. 4 Konstytucji RP. Sytuacja, w której bez uzasadnionej w konkretnym przypadku potrzeby, osobie pozbawionej wolności udzielane są świadczenia zdrowotne w obecności funkcjonariusza nie wykonującego zawodu medycznego, a do tego dopuszcza art. 115 § 7 Kkw, może bowiem prowadzić do naruszenia godności tej osoby oraz oznaczać, że traktowana jest w sposób poniżający, a jednocześnie niehumanitarny.

Chciałbym ponadto zwrócić uwagę Pana Ministra, że wprowadzone w art. 115 § 7 Kkw ograniczenie prawa skazanych do intymności i poszanowania godności w trakcie korzystania ze świadczeń zdrowotnych ma charakter powszechny i obejmuje wszystkie osoby odbywające karę pozbawienia wolności w zakładach karnych typu zamkniętego. Według stanu na 31 maja 2004 r. było to ponad 34 tysiące skazanych. W tej grupie znajdują się również sprawcy „drobnych” przestępstw i wykroczeń, którzy nie stwarzają zagrożenia dla bezpieczeństwa i porządku w zakładzie karnym.

Z treści art. 115 § 7 Kkw wynika generalna zasada udzielania świadczeń zdrowotnych w obecności funkcjonariusza nie wykonującego zawodu medycznego („... świadczenia zdrowotne są udzielane w obecności ...”), a tylko w drodze odstępstwa od tej zasady - na wniosek określonego w tym przepisie funkcjonariusza lub pracownika „... świadczenia zdrowotne mogą być udzielane skazanemu bez obecności funkcjonariusza niewykonyującego zawodu medycznego”.

Takie rozumienie treści analizowanego powyżej przepisu znajduje odzwierciedlenie w bieżącej praktyce służby zdrowia w zakładach karnych typu zamkniętego.

Mając powyższe na uwadze, jak też wnioski zawarte w moim wcześniejszym piśmie z dnia 25 maja 2004 r., zwracam się ponownie do Pana Ministra o podjęcie inicjatywy ustawodawczej, o której mowa na wstępie.

Z wyrazami szacunku

/-/